

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка**

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра мистецької освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Стрітьєвич Т.М. _____

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

ОПР: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Факультет: Педагогіки, психології та мистецтв

Форма навчання: денна

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни
«ЖИВОПИС» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Розробники: викладач Ткаченко Р. С. _____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від «31» __серпня__ 2023 року № 2

Завідувач кафедри _____

_____ (Стрітьєвич Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Р.С.Ткаченко, 2023 рік
В.Винниченко, 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 8	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
Блоків/модулів –	Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки	
Розділів/змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 240		1 – 2-й	
		Вид контролю:	
		Екзамен/ Диф.залік	
		Лекції	
		2 год.	
		Практичні, семінарські:	
		102 год.	
	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лабораторні:	
		Самостійна робота:	
		136 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Консультації:	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: -8й сем 1 год/тижд.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «ЖИВОПИС» є надання студентам комплексу знань, умінь та навичок з живопису.

Завданнями вивчення дисципліни «ЖИВОПИС» є:

- вивчення закономірностей природи;
- усвідомлення принципів та методів реалістичного зображення натюрморту засобами живопису;

- підвищення культури сприйняття студентів та формування високих естетичних потреб;

- розвиток творчих здібностей на основі пізнання різних рівнів художнього образу;

- розвиток цілісного колористичного сприйняття;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, й характеризується певною невизначеністю умов.

- Розвиток критичного та наукового мислення студентів.

- Навички міжособистісної взаємодії.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; презентувати результати власної художньо-творчої діяльності

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.

- Здатність сприймати новітні концепції в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації творів мистецтва, поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями. Здатність відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології в творах образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації.

- Розуміння закономірності творчого процесу: перебігу та етапів виявлення і втілення художнього образу за допомогою образотворчих засобів; розуміння особливостей художнього сприйняття: цілісного бачення, асоціативного, образного сприйняття; визначення етапів та послідовності

реалізації художнього образу в мистецькому творі. Здатність до творчої уяви й образного мислення, художньої спостережливості, зорової пам'яті, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку.

- Досконале володіння дисциплінами образотворчого циклу та здатність спрямовувати ці теоретичні знання та практичні навички на виконання роботи в матеріалі. Усвідомлення основних художніх особливостей зображально-виразних засобів та їх можливості у виявленні образу.

- Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання:

- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.

- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.

- Знання основних законів теорії композиції; її видів, правил, прийомів та засобів, володіння специфічною термінологією, розуміння стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції; володіння чітким уявленням щодо гармонійної організації композиції.

- Здатність аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів, різних мистецьких технік для вирішення практичного завдання, продемонструвати знання та розуміння зображальних і виражальних можливостей різних художніх матеріалів, що застосовуються у живописі, рисунку, декоративно-прикладному мистецтві, реставруванні.

- Здатність застосовувати різноманітні мистецькі техніки, вміти намалювати натюрморт, пейзаж, голову, півфігуру, фігуру людини, створювати тривимірні об'єкти (скульптура) та просторові інсталяції (візуальні практики, сценографія) в різних матеріалах.

- Вміння використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації творів мистецтва.

- Уміння виконувати зображення з натури, по пам'яті, за уявою образотворчими засобами; працювати співвідношеннями; цілісно бачити, виділяючи головне виразними прийомами; виявляти за допомогою тону форму, об'єм, матеріал, світло і простір; володіти сформованими в процесі вправ професійними навичками зображення.

- Вміння визначати й оцінювати образотворчу діяльність у системі часово-зорових мистецтв, володіти образотворчою грамотою, фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів, вміти аналізувати художні твори за різними критеріями.

- Вміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, керувати художньо-творчою діяльністю учнів, ураховуючи їх вікові та індивідуальні можливості.

- Вміння аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу

- Вміння визначати форму художнього твору, матеріали та техніки виконання у відповідності до теми та ідеї художнього задуму, знаходити технологічне рішення, яке максимально відповідає задуму, оцінювати отримані результати та аргументувати творче рішення роботи в матеріалі, враховувати і використовувати при виконанні художнього твору властивості матеріалів, закони їх взаємозв'язку.

- Здатність свідомо ставитися до пізнавальної діяльності, до самонавчання та продовження професійного розвитку як умови розвитку творчої особистості та професійного зросту.

- Готовність розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з рисунку, живопису.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I Базові знання і навички живопису.

Змістовий модуль 1. Основи живопису

Тема 1. Вивчення технік та прийомів акварельного живопису. Вправи на вивчення технік та прийомів акварельного живопису.

Тема 2. Натюрморт з простих за формою та кольором побутових предметів на нейтральному тлі.

Тема 3. Вплив оточення на колір. Етюд постановки з двох-трьох предметів на темному тлі та на світлому.

Тема 4. Натюрморт в теплій колірній гамі.

Тема 5. Натюрморт в холодній колірній гамі.

II семестр

Розділ II Поглиблення навичок, відтворення складних натюрмортів, кольорових гам та освітлення.

Змістовий модуль 2. Комбіновані кольори та світло

Тема 1. Етюд постановки із зближених за кольором та різних за насиченістю предметів на менш насиченому тлі.

Тема 2. Складний натюрморт на колірні та тональні співвідношення

Тема 3. Натюрморт на порівняння з побутових предметів з чітко вираженим освітленням (холодне або тепле)

Тема 4. Натюрморт проти світла (контражур).

Тема 5. Зображення складного натюрмарту з предметів, різних за формою, фактурою і тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень.

4. Структура навчальної дисципліни

[illegible]

[illegible]

тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень.														
		2	102											

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Вивчення технік та прийомів акварельного живопису. Вправи на вивчення технік та прийомів акварельного живопису.	2
2	Натюрморт з простих за формою та кольором побутових предметів на нейтральному тлі.	6
3	Вплив оточення на колір. Етюд постановки з двох-трьох предметів на темному тлі та на світлому.	8
4	Натюрморт в теплій колірній гамі.)	8
5	Натюрморт в холодній колірній гамі.	8
6	Етюд постановки із зближених за кольором та різних за насиченістю предметів на менш насиченому тлі.	10
7	Складний натюрморт на колірні та тональні співвідношення	10
8	Натюрморт на порівняння з побутових предметів з чітко вираженим освітленням (холодне або тепле).	10
9	Натюрморт проти світла (контражур).	10
10	Зображення складного натюрморту з предметів, різних за формою, фактурою і тоном. Передача світлотіньових і тональних співвідношень.	10
		102

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1		
2		
3		
4		
5		
	Всього	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Прививчені курсу використовуються такі методи навчання:

- словесні – лекція, розповідь, пояснення, інструктаж;
- наочні – демонстрація, ілюстрація;
- практичні – практична робота, вправи.

На практичних заняттях розв'язуються практичні завдання за темою розділу.

Рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок контролюється на заліку.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання знань студентів під час лабораторних занять, кафедральний перегляд, залік, екзамен який являє собою створення практичної роботи з живопису, який оцінюється на перегляді кафедральною комісією.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання: здійснюється на лабораторних заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Оцінюється виконання практичного завдання в матеріалі за темою (аудиторна робота та самостійна робота).

Максимальна оцінка за аудиторну та самостійну роботу 10 балів – (аудиторна робота 5 бали; самостійна робота 5 бали)

- **10 (5+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Обов'язковим є охайність роботи та її оформлення. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **9 (4+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **8 (4+4) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, має складності при аргументації свого рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.
- **7 (3+4) б.** одержує студент, який виконав роботу, але робота має деяку не відповідність із завданням, відтворює засвоєний теоретичний матеріал із помилками, не може аргументувати свого рішення виконання роботи. Робота має і технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.
- **0 б.** ставиться студентові який не виконав завдання.

1 бал студент може отримати за відвідання лекції.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Демченко, І. І. Імітаційне моделювання у квазіпрофесійній підготовці майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки (164). с. 82-87. 2009
2. Кардашов В. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва. – Київ, 2007.
3. Техніка акварельного живопису: Практикум.-К.: НАУ. 2010.- 64 с.
4. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач : О. Я. Музика. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
5. Мельничук І.Ю. Методика викладання живопису та композиції під час літньої практики (для студентів факультету образотворчого мистецтва): навчально-методичний посібник. – Київ: Емма, 2013. – 104 с.: 108 світл.
6. Осипчук М.В. Певні аспекти методики викладання живопису для підготовки дизайнерів у вищих навчальних закладах мистецького спрямування
7. Йоганес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. навч.посіб./ Йоганес Іттен. Пер. з нім. С. Святенко. К. 2022. 96 с.

1. Олійник Н. І. Методика викладання живопису в техніці акварелі в сучасній мистецькій школі. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції методичних служб сфери мистецької освіти. 2020
2. Мотузок Р. Методологічні аспекти підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва з живопису. Збірник матеріалів/ «Сучасна гуманітаристика» 2019
3. Шокірова З. Р. Теоретико-методологічні основи викладання живопису майбутнім учителям образотворчого мистецтва/ «Young Scientist». Вип. 1 (53) січень 2018
4. Лелеко, К. М. Особливості формування художнього образу засобами олійного живопису. Кваліфікаційна робота 2021
- 5.